

НАПУШТАЊЕ МЕСТА ПРЕБИВАЛИШТА ЗА ВРЕМЕ ПРИВРЕМЕНЕ СПРЕЧЕНОСТИ ЗА РАД ЗАПОСЛЕНОГ

Напуштање места пребивалишта за време привремене спречености за рад запосленог без дозволе стручно-медицинског органа матичне филијале Фонда здравственог осигурања не мора имати за последицу злоупотребу права на боловање и отказ уговора о раду.

Из образложења:

"Полазећи од одредбе члана 179. тачка б) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 25/05, 61/05, 54/09 и 32/13), која је била на снази у време када је тужилци отказан уговор о раду, а којом је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени злоупотреби право на одсуство због привремене спречености за рад, другостепени суд је закључио да се о таквој злоупотреби може говорити у ситуацији када запослени спречава своје оздрављење, односно када привремену спреченост за рад користи супротно разлoзима због којих је установљена, што није случај у конкретној правној ствари. У спроведеном поступку је утврђено да је тужилца самоиницијативно напустила своје пребивалиште за време трајања привремене спречености за рад како би отишла у Н. у страху за живот своје ћерке и унучета, али да на тај начин није спречавала своје оздрављење, нити је такво поступање тужилце утицало на продужење њене спречености за рад.

Врховни касациони суд сматра да се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права у побијаној пресуди.

Злоупотреба привремене спречености за рад настаје коришћењем боловања у време када запослени није болестан и када је способан за рад, али и када се током спречености за рад понаша супротно прописаној терапији или сврси због које је одсуство са посла одобрено. У конкретном случају није утврђено да се тужилца понашала супротно прописаној терапији, а тиме што је отпутовала код животно угрожене ћерке тужилца није спречила своје оздрављење и погоршала своје здравствено стање. Природа њене болести није захтевала ограничено кретање, мировање или лежање. Стога, напуштање места пребивалишта без дозволе стручно – медицинског органа матичне филијале Фонда здравственог осигурања може бити разлог да исплатилац накнаде зараде за време привремене спречености за рад захтева повраћај исплаћених средстава од тужилце, у складу са одредбама члана 85. став 1. тачка 7) и ст. 2. и 4. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС“, бр. 107/05, 109/05, 57/11, 110/12 и 119/12). Одредбама члана 85. Закона о здравственом осигурању прописани су случајеви у којима осигуранику привремено спреченом за рад, у складу са тим законом, не припада право на накнаду зараде и ти случајеви, сами по себи, не могу бити основ за отказ уговора о раду због злоупотребе права на боловање, како погрешно сматра ревидент, већ могу бити од значаја када се у контексту свих околности случаја оцењује да ли постоји отказни разлог из члана 179. тачка б) Закона о раду.

Поред изложеног, Врховни касациони суд налази да је контрола запосленог ван места рада изузетак који се мора уско тумачити. Сагласно одредби члана 103. став 1. Закона о раду, запослени је дужан да, најкасније у року од три дана од наступања привремене спречености за рад у смислу прописа о здравственом осигурању, о томе

достави послодавцу потврду, а према ставу 5. истог члана, ако послодавац посумња у оправданост разлога за одсуствовање са рада у смислу става 1. овог члана, може да поднесе захтев надлежном здравственом органу ради утврђивања здравствене способности запосленог, у складу са законом. Имајући у виду изложено, а нарочито начело о заштити достојанства запосленог на раду, послодавац ван законом утврђених норми не може проширивати своја овлашћења ради вршења контроле рада запосленог. У овом конкретном случају, тужени послодавац није захтевао од надлежног здравственог органа проверу здравствене способности тужиле у смислу члана 103. став 5. Закона о раду, већ је проверу вршио обиласком стана тужиле и њеног ординирајућег лекара од стране посебно формиране Комисије на начин који није предвиђен законом и решење о отказу уговора о раду првенствено засновано на извештају те Комисије од 27.05.2014. године".

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев2 842/2017 од 30.11.2017. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 24.4.2018. године)